

Azərbaycan MDB-yə üzv dövlətlərlə gələcək əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir

Moskvada Prezident
İlham Əliyevin Prezident
Vladimir Putinlə görüşü olub

◆ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
Rusiyaya səfəri

Oktabrın 8-də Moskvada Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə görüşü olub.

➡ 2

Prezident İlham Əliyev
Moskvada MDB Dövlət Başçıları
Şurasının iclasında iştirak edib

Oktabrın 8-də Moskvada Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) Dövlət Başçıları Şurasının iclası keçirilib.

AZORTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak edib.

Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi, digər dövlət və hökumət başçılarını qarşıladı.

Iclasda iştirak eden dövlət və hökumət başçıları birgə foto çəkildilər. Əvvəlcə MDB Dövlət Başçıları Şurasının məhdud tərkibdə iclas keçirildi.

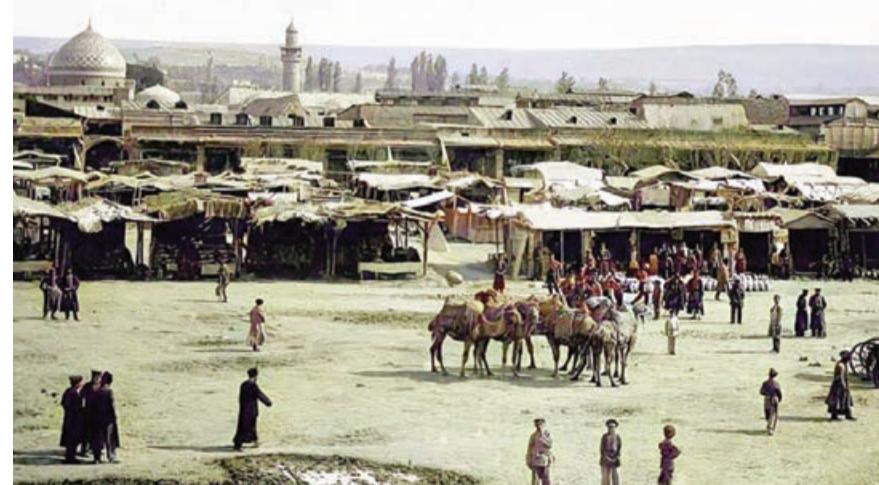
Çıxış üçün sözü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi vərən Rusiya Prezidenti Vladimir PUTİN dedi: Buyurun, İlham Heydər oğlu, söz Sizindir.

Dövlətimizin başçısı iclasda çıxış etdi.

➡ 2

Qərbi Azərbaycana qayıdış onların fundamental haqqıdır

Qərbi azərbaycanlıların doğma yurdalarına qayıdışının tomin olunması onların beynəlxalq hüquq çərçivəsində müəyyənləşmiş fundamental haqlarından biridir. Qərbi azərbaycanlıların tarixi torpaqlarımıza qayıdışının tomin edilməsi üçün bütün imkanlardan, o cümlədən beynəlxalq platformaldan istifadə olunur. Bu istiqamətdə Qərbi Azərbaycan İcmaası müvafiq beynəlxalq toşkənlərə müraciətlər edir. İndiki Ermənistən ərazisindən qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə qayıda bilənməsi, bəlkədə monoetnik dövlətçilik, etnik tomizləmə və sistematiq irqi ayrı-seçkilik vəziyyətinin davam etməsi

böyük ədalətsizlikdir və bu, davamlı sülhün bərəqərə olmasına ciddi ongol töredir. Ermənistən rəhbərliyinin azərbaycanlıların tohlıksız və loyqatlı şəkilde doğma torpaqlarına geri qayıtmasi hüququnu təkzib etməsi qəbulunmazdır. Ermənistəndən azərbaycanlıların qovulması onki tarixi faktdır, eyni həm sovet Ermənistən dövründə, həm də 1990-ci illərdən bəri minlərlə Azərbaycan toponimlərini məqsədönlü şəkildə deyişməsi, tarixi torpaqlarımızdan xalqımızın ərsini möhv etməsi, tarixi abidələrimizi dağıtması cinayətdir.

➡ 11

Şuşaya gedən Zəfər yolunun açarı

Dövlət başçısı bu uğurlu döyüşün Zəfər tariximizdə önməli yer tutacağımı da xüsusi olaraq vurğulamışdır: "Əminəm ki, Hadrut əməliyyatı müasir dünya mühərbiyəti tarixinde öz layiqli yerini tutacaq. Ermənistən hər vəchlo çalışırkı ki, Hadrut öz nezareti altında saxlasın. Hətta Hadrut işğalçılarından azad ediləndən bir neçə gün sonra onlar özlərinə xas yalanlar yayarən Hadrutun sanki onların əlində olması haqqında iftiralar uydu-rular. Artıq müzəffər Azərbaycan Ordusu Hadrutda dövlət bayrağımızı qaldırmışdı. Hadrut və bütün atraf yüksəkliklər bizim əlimizdə idi. Ermənistən öz ordusunun monəvi-psixoloji vəziyyətini anlayaraq Hadrut haq-

ında yalanlar yayırdı. Onu da bildirməliyəm ki, Hadrut azad ediləndən sonra Ermənistən orduunda forarılık halları daha geniş vüsst almışdır və onların özlərinin etrafına görə mühərbi zəmanəti 10 min forarı olmuşdur. Azərbaycan Orduunda issa bir nefer də forarı olmamışdır. Bizim vətənpərvərlik ruhumuz, qəhrəmanlığımız, Vətəne olan bağlılığımız, fədakarlığımız bütün dünyada Azərbaycan Ordusuna, Azərbaycan xalqı haqqında dəqiq təsəvvür yaratdı. Göstərdi ki, biz böyük xalqıq, göstərdi ki, biz özümüzə məxsus olan torpaqları nəyin bahasına olursa-olsun azad edən xalqıq".

➡ 8

ABŞ sülhü yox, müharibəni seçir

Azərbaycan beynəlxalq hüququn pozulmasından onçox əziyyət çəkən ölkələrdəndir. Torpaqlarımızın işgal altında olduğu 30 ilde ABŞ və Fransa Azərbaycanı işgalla barışmağa və alçaldıcı sülh razılışdırmağa çalışıdı. Ermənistən 30 ilde 300-den çox yaşayış məntəqəmiz yerləşmişdir, milli-mədəni ərsimiz yer üzündən silərək 1 milyon azərbaycanlı öz yurdlarından qaçın və məcburi kökük salanda ABŞ səsimezə səs vermək əvəzinə ölkəmizə sanksiyalar tətbiq edərək işgalçaya və cinayətkarlarla haqq qazandırmağa çalışıdı. Onların yaradığı Minsk qrupu 28 ilde BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etdirmək əvəzinə siyasi teatr səhnələri quraşdıraraq pozulmuş hüquqlarımızın bərpası istiqamətində heç bir iş görmədi.

Həzirdə Azərbaycan dövləti siyasi və iqtisadi müstəqilliyini tomin edib, ölkəmiz sülhsevər siyasetini yürütdür və dost olmayan ölkələri də ədaleti dəstekləməyə çağırır. Bununla yanaşı, öz gücünü artırır və ölkəmizlə təzyiq dilində danışmağın mümkün olmayacağına açıq şəkildə bildirir.

➡ 10

Milli Məclisdən ABŞ-yə etiraz

Milli Məclisin üzvləri ABŞ Senatının və Nümayəndələr Palatasının bir qrup üzvünün 2024-cü il oktyabrın 3-də bu ölkənin Dövlət katibinə göndərdiyi müraciətə münasibət bildirilər. Deputatlar insan hüquqları və beynəlxalq humanitar hüquq riayət edilməsi sahəsində Azərbaycana iadrlar iörlü sūren bu müraciətin heç bir osası olmadığını, bəhəltə dulu, diaqət rəhənə zidd fikirlərin qəbulululugu diqqətli çatdırılmalıdır.

Bildirilər ki, parlamentin bir qrup üzvünün ABŞ Konqresi üzvlərinin Azərbaycana qarşı sanksiya tətbiq etməklə əlaqədar müraciəti və çağırışlara cavab məktubu bütövlükde Milli Məclisin və Azərbaycan xalqının iadrosu və cavabi kimi qiymətləndirilməlidir. Bu gün qüdrətli orduyu, güclü iqtisadiyyata malik olan, qəlib Azərbaycanı hər hansı sanksiya ilə öz y-

lündə döndərmək mümkün deyil. Vurğulanıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Cənubi Qafqazda Azərbaycanın həyatı keçirdiyi siyasetin mahiyyəti bütün dövlətlərlə sülh, əmin-amanlıq, tohľükəsizlik, qarsılıqlı anlaşma şəraitində əməkdaşlıq etməkdən ibarətdir.

➡ 3

ABŞ-nin yeni təxribatlarının əsas səbəbi nədir?

Prezident İlham Əliyevin müstəqil siyaseti və Azərbaycanın sürətli inkişafı Qərbdə ciddi narahatlıq yaradır

Ötən il ABŞ Senatının qəbul etdiyi və Azərbaycana hərbi yardımçıları qadağan edən "2023-cü il Ermənistən Müdafiə Aktı", əslinde, "Azadlıq Dostluq Aktı"na 907-ci dizişin dəyandırılmasından imtinanı və Azərbaycana hə-

bi yardım qadağan etməyi nəzərdə tuturdu. Bu, növbəti məkrili qərar və Azərbaycana qarşı ayri-seçkilərin bariz nümunəsi idi. Amma bunlara baxmayaq, bütün dövlərlərə Azərbaycan terrorizmə qarşı mübarizə, enerji sahəsində geniş əməkdaşlıq, siyasi İslahatların aparılması, narkotiklərə qarşı mübarizə, cənə zamanda NATO çərçivəsində döyüşün müxtəlif bölgələrində - Kosovo, İraq, Əfqanistanda sülhətaratma əməkliyatlara xüsusi təhfə verdi.

Münaqişə tariflərindən biri olan Ermənistən tohľükəsizlik, ordusunun möhkəməndiriləcəsine yardım vədleri vərən ABŞ digər tərəfdən Azərbaycanı növbəti sanksiyalarla hedələməyə çalışır.

➡ 10

Azərbaycan MDB-yə üzv dövlətlərlə gələcək əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir

Moskvada Prezident İlham Əliyevin Prezident Vladimir Putinlə görüşü olub

Əvvəl 1-ci səh.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətin başçısını salamlayan Prezident Vladimir PUTİN dedi:

- Hərəmtli İlham Heydər oğlu.

Hərəmtli dostlar, həmkarlar.

Sizin hamınimiz Moskvada salamlaşmağa çox şadıq. Mənim Bakıya sefərim zamanı razılışdırığımız kimi bu gün görüş keçiririk.

Biz indi Prezidentlə, necə deyirler, üzərinə danışırıq, dünən aşşam da qeyri-rəsmi töməsümüz olub, münasibətlərinizin hazırkı statusu ilə bağlı məsələlər bu və ya digər dərəcədə toxunduq.

Dorhal qeyd etmək istərdim ki, münasibətlər müsbət inkişaf edir, biz bunu hələ Azərbaycana səfər zamanı bildirmişdik: ömtəo dövriyyəsi 4 dəfədən çox - 4,3 milyard dollardır. Bizim Azərbaycan iqtisadiyyatına birbaşa investisiyalarımız dörđ milyard dollardan çoxdur. Energetik sahəsində də, infrastruktur inkişafı üzrə də çoxlu yaxşı, maraqlı layihələr var. Onların hamısı perspektivlidir, realdır, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli layihələr aktualdır.

Cox şadıq ki, MDB ölkələri başçularının görüşü platformasında biziñ bu gün cari işlər barədə informasiya mübadiləsi aparmaq, ola bilər ki, iroluñ doğru bu hərəkətə, - bu isə açıq-askardır, - hər hansı düzəlişlər etmək imkanımız var.

Sizi görməyimizə çox şadıq. Xəş gəlmisiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Hərəmtli Vladimir Vladimiroviç, bu gün görüşmək imkannıma görə sağ olun, həmçinin dünənki nəhər

yeməyinə görə təşəkkür edirəm. Yeri golmışkən, fürsətdən istifadə edərək, Sizi keçmiş doğum gününüz münasibətilə təbrik etmək istərdim.

Sizin dövlət səforinizdən sonra ikitərəfli münasibətlərinizin dinamikası kifayət qədər nəzərə çarpar.

Avqust ayında Bakıda əldə olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi çərçivəsində artıq müxtəlif struk-

turların nümayəndələri səvəyyəsində, hökumət üzvləri arasında çoxlu töməsələr olub.

Siz qeyd etdiyiniz kimi, bu həmin məsələləri nəzərdən keçirmək üçün yaxşı imkan var, cünki gündəliyimiz kifayət qədər genişdir və həmin layihələr, xüsusən avqust ayında Bakıda nəzərdə tutduqlarınlardır, elbəttə ki, biz daimi diqqət və nəzarətimizi tələb edir. Beləliklə, bu gün gündəliyə nozor salmaq və iki ölkə arasında əldə olunmuş həmin razılışlarının yerinə yetirilməsi üzrə konkret addımları müəyənləşdirmək üçün yaxşı fürsətdir.

Görüşə görə bir dəhə sağ olun.

Prezident Vladimir PUTİN:

Hərəmtli İlham Heydər oğlu, Sizi oktyabrın 23-24-də Kazanda BRICS xottı ilə BRICS plus-autarlıq tədbirlərində gözləyirik. Əminəm ki, orada faydalı görüşlər keçiriləcək, bu təşkilatın iştarakçı ölkələrinin bütün liderləri ilə işləmek mümkün olacaq. Elbəttə ki, biz BRICS-lə oməkdaşlıq etməyə çalışın çox sayıda ölkənin dəvət edirik. İyirmi beş həmçinin öz iştarakını təsdiq edib. Ona görə də belə platformalarda işləmek hər zaman rəhatdır. Onu nəzərdə tuturam ki, bu tədbirin iştarakçılarını maraqlandıran məsələlərin bütün dairəsi üzrə danışqlar aparmaq mümkünür. Zənimeco, həm faydalı, həm də maraqlı olacaq. Sizi Kazanda gözləyirik.

Prezident İlham ƏLİYEV:

Vladimir Vladimiroviç, sağ olun. Azərbaycan elə Sergey Viktoroviçin də dəyiş, öz iştarakını təsdiq etmiş həmin 25 ölkə arasındadır. Sizin davetinizi memmənliyətli qəbul edirəm və yeni görüşümüzü səbirsizliklə gözləyirəm. Sağ olun.

Prezident İlham Əliyev Moskvada MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak edib

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hərəmtli Vladimir Vladimiroviç.
Hərəmtli həmkarlar.

Vladimir Vladimiroviç, əvvələc Sizi keçmiş doğum gününüz münasibətilə bir dəhə təbrik etmək və Sizi məhkəmə canşığı, əmən-amanlıq, Rusiyannı dəxil qına isə yeni uğurlar vo naliyyətlər arzulamaq istərdim. Rusiya Federasiyası Prezidentinin Azərbaycana bəyinlərdəki dövlət səfəri Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin müttəfiqlik xarakterini bir dəhə təsdiq etdi. Əminəm ki, əldə olunmuş razılışmaların heyata keçirilməsi gölöcəkdə münasibətlərinin ardıcıl inkişafı işinə xidmət edəcək.

Fürsətdən istifadə edərək, Əməməli Şərifovlı Rəhməna Tacikistan Respublikasının növbəti il MDB-də sədrliyində uğurlar arzulamaq və keçmiş doğum günü münasibətilə bir dəhə təbrik etmək istərdim.

MDB Humanitar Əməkdaşlıq Şurasının qərarına əsasən, Azərbaycanın Şərqi Zəngözür bölgəsinin Laçın şəhəri 2025-ci ilde MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan

edilib. Ləçin Azərbaycanın 30 ilə yaxın müddədə Ermenistanın işğal altında olmuş şəhərlərindən biridir və demək olar ki, tamamilə dağıdırılmışdır. Bu gün Laçın arıqərəpərələnən. Burada yeni hayat başlayıb, keçmiş möcburi köçkünlər qayıdlılar. Ləçin MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilmiş həm laçınlar, həm də bütün Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük minnətdarlıqla qarışınanı.

Növbəti il Azərbaycanda III MDB Oyunları keçiriləcək. Gəncə şəhəri idman paytaxtına çevriləcək. Yarışlar həmçinin Azərbaycanın 10-dan çox şəhərində keçiriləcək.

Fürsətdən istifadə edərək, Belarus II MDB Oyunlarını uğurla keçirməsi münasibətilə təbrik etmək istərdim. Belaruslu dostlarımızın vo qardaşlarımızın tövəbəsi bu mühüm idman tövəbirinə hazırlıqda və onun keçirilməsində bizim üçün çox faydalı olacaq.

Bir aydan sonra Bakı ən böyük beynəlxalq tövəbi - COP29lığm konfransına ev sahibliyi edəcək. Biz 200-ə yaxın ölkənin bu konfransın Bakıda keçirilməsi haqqında yekdil qorarını bütün dünyada ictimaayıntının Azərbaycana hərəkətinə olaməti kimi qiymətləndiririk.

Hərəmtli həmkarlar, bu gün MDB dövlət başçılarının ikinci Dünya müharibəsindən Qələbənin 80 illiyi ilə bağlı müraciəti qəbul ediləcək. Azərbaycan ümumi qələbənin şanlı töhfə verib. Həmin dövrə 3 milyon 400 min əhalisi olan Azərbaycanın cəbhəyə 700 minə yaxın insan yollanıb. Döyüş meydanda 350 min nəfər hələk olub, 130 azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qohrəmanı adına layiq görürlər. Mühərbi illərində Azərbaycan neftçiləri cəbhəyə neft və neft məhsullarının 80 faizini, hərbi texnika üçün yağıların 96 faizini todarlı edib. Bütün bunlar həmin dövrə Azərbaycanda istehsal olunub, göstərilən məhsulların o vaxtlar SSRİ-də ümumi istehsalının faizidir. Azərbaycanda 130 növdən çox silah, sursat və texnika, o

cümlədən məşhur "Katyūşalar", "Yak-3" qırıcıları istehsal edildi.

Bakıda 41 hərbi hospital fealiyyət göstəridi, 440 min yarılı müalicə alırdı. 1942-ci ilin martında, həmçinin Taqanroq adı ilə tanınan 416-ci Azərbaycan atıcı diviziyasının döyüşülləri and içdilər və Şimali Qafqazdan başlayan döyüş yoluunu Berlində başa çatdırıldılar. 416-ci Azərbaycan atıcı diviziyası 1945-ci il aprelin 21-də birincilər sırasında Berlinin girdəcəyinə daxil oldu. Mayın 2-də döyüşyənən döyüşləri polkovnik Rəşid Məcidovun komandanlığı altında Qələbə bayrağını Brandenburg dəvəzə üzərinə səndildi.

Bizim 9 May ümumi Qələbəmiz MDB-ye üzv dövlətlərinə göləcək oməkdaşlığının mühüm amiliidir. Azərbaycan bu oməkdaşlığı böyük onur möhümüyt vərər və bundan sonra da qarşılıqlı fealiyyətinin möhkəmləndirilmə işinə öz töhfəsini vərcək.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Prezident Vladimir PUTİN: İlham Heydər oğlu, çox sağ olun.

* * *

Sonra MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasını geniş tərkibdə davam etdi.

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin MDB ölkələri arasında müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı faydalı layihələrin həyata keçirilməsi, əlaqələrin uğurla inkişaf etdirilmə bildirdi.

Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko iclasda çıxış etdi və 1941-1945-ci illər mühərbiyəsində Qələbənin 80 illiyi ilə bağlı MDB xalqlarına və dünən ictimaayıntının birgə müraciəti oxudu.

Sonra Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko çıxış edərək MDB ölkələrinin parlamentlərərənən əlaqələrinin olumluq tələb etdi.

Daha sonra sonnələr imzalandı.

Bununla da MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclası başa çatdı.

Qarabağ, Zəfər... və

Generalın həyat yoldaşı Ofelya SALMANOVA: "Poladın təmiz adını, namuslu

◆ Zəriflərin dünyası

...İlk görüşümüzün dəqiq tarixini xatırlamırı. O ay, o gün yadımda qalmış.

Önəmləri olan hissələrdir. Tarixi, rəqəmi unuda bilərsiniz. O anlarda keçirdiyiniz hissələr necə vardısa, elə qalıbsa, demək, sizin üçün dəyərlidir...

Mən də hər dəfə yada saldıqca o hissələri yenidən yaşayıram...

nə elo gəlir ki, birinci dəfə gördükən insani yüz ildir tanıyırsan. Kənlənən rahatlıq, fərəh dölmər. Hissələr insanı aldatmaz. Amma da məottəl qalmışdım. Fikirləşirdim bu oğlannı ilk defədən görürüm, səhərbəd edirəm, axı bu qədər rahat olmalı deyiləm. Utanmamışım, ya da naz etməliyim. Bunları etmirməni... Yaxın insanlar kimi səhərbət edirdik. Özüntü gəvəni o qədər yüksək idi ki, ilk andan başlıdı mənimlə evlənmək barəsində dənişmə: "Bax man beləyim, həyatın belədir... Cəx də qapalı adam idi. Yəqin hərbçi olmasından irəli gəldi. Suallarının çıxınca cavab ala bilmədim. Dədim ki, bir az sırlı adıma oxşayırı, ancaq özünüzdən dənişsər, monim dediklərimə cavab vermirsər, yox, bizimki alınamaz. Bakı Dövlət Universitetinin həyətində ondan uzaqlaşdırıbm yə yadımdadır... Universitetin binasına üz tutдум. Göründüm gəlir. "Yaxşı, gol dənəşəq", - dedi. Oturacaqda oleydi... Sanki bir ailənin üzvü idik. Elo danışrdıq.

Sanki getdi... Bir ay sonra yenə geldi. Murovdən komandiri ona Gəncəyə göndərib. Verilən tapşırığı yerinə yetirib, sonra Bakıya golib. Ofelya bir dərək ki, Polad universitetin qapısında dayanıb: "Gül alsın, qızın xoşuna golən sözər deməyo çalışı... Yox... İkinci defədən moni görür, elə dənişir, sanki dənər ayrılmışq: "Gəncəyə gəlmüşdim, dədim, bir gəlmən soni da görüm. Ho, nəcəson?" On-on beş dəqiqə səhərbət etdi. Gümüş bir üzük uzadı mənə: "Gör barmağına bələ bir yaxşı ailenin yaxşı qızı var. Valideylərəmərə bizi görüştürsürlər. İndiki kimi telefon, sosial şəbəkə yox idil, səhərliklərimizi bir-birimizə göstərsərlər. Polad Həşimov bir dəfə kəndə toya gələndə moni görübmiş. Ancaq adımı, kimin qızı olduğunu öyrənməyi macət tapmadan hərbə hissəyə qaydi. Biz görünənə bəli ki, elə toyda gördüyü həmin qızı. Mən iso ilə baxışdan diqqət etdim ki, dövrünün gənclərindən çox seçilir... İyirmi səkkiz yaşındı. Çox çotinliklərdən keçən insanlar yaşadırmışın daha yetkin olurlar. Onun da dənəyagörsü, dənişti, həyata baxış, fikirləri çox forqlı idi. Mən də magistratura da ikinci kursda oxuyurdum, iyirmi üç yaşındaydım, artıq həyatı öz baxışında, öz yanaşmam vərdi".

Susur, gözleri yox çokdır... Simasına çox yaraşan tabossümü ilə general Polad Həşimov elə bəli həyat yoldaşı Ofelya Salmanovanın hissəlerine şərık çıxı: "O görüş, bizim qarışlaşmamızı tösadıf ola biləməzdi. Ümumiyyətə, tösadıflor heç vaxt inanmamışam. Həmisiye deyirəm ki, o dağın başında, monit kətanbanadə... Moni necə görə bilərdi? Demək ki, Allah isteyinə olur".

Polad Həşimov çox yaraşlı oğlan idi. Ucayob, sağlam görünüşlü, dik duruşlu... Murovdən xidmət edirdi, batalyon komandiri idi. Kapitan rütbəsinə yüksəlmişdi. Təbiətin soyuğu, sazağı, şaxtasi üzünən dərisini qarsılaşmış, yandırılmışdı. Çəkdiyi zəhmətin, oziyyətin izləri vərdi simasında...

...Bakı Dövlət Universitetinin həyətində iki gənc üz-üzə dayanmışdı. Bir-birləri barədə məlumatlı idilər. Oğlan bilirdi ki, qızın adı Ofelyadır. Bu universitedə töhsil alır. Magistraturanı bitirmək üzərindər.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

Erməni xalqı müharibə canilərini dəstəkləmir

Uğursuz keşis Paşinyanı məhkəməyə verdi

Kəçmiş hərbi xunta sülh müqaviləsinin imzalanması prosesinin baş tutmaması üçün məkrili niyyətlərini gizlətmədən əskərdə nümayis etdirir. Xaricdəki siyasi dairələrin ssenariisi əsasında Kanada vətəndaşı olan Erməni Apostol Kilosunin Tavşu Yeparxiyasının pri-matı, arxiyepiskop Baqrat Qalstanyanın rəhbərliyi altında revansıstı qüvvələrin Ermənistanda keçirdikləri etiraz aksiyaları dünən də davam edib.

Əsas niyyət "Müqəddəs Hərəkat" adı altında təşkil edilən etirazlar noticisində hakimiyətə qarşı müqavimət və itaatsizlik təşkil etmək, bununla ölkədə xətotik durumun yaradılmasına nail olmaqdır. Bundan sonra güy təxələf ilə olsa belə hakimiyəti qosb etməkdir. Ancaq geridə qalan müdədət ərzində bəlli oldu ki, ermənilər revansıstırların oyularına inanır. Çünki son 30 ilde ölkədə bir uğuruma yarınlanıb ki, xilası mümkün deyil. Əgər ermənilər regionda işləklər goləcək arzulayırsa, Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalanmalıdır.

Bu arada yerli medianın yazdığına görə, Baqrat Qalstanyanın baş nazır Nikol Paşin-

yana qarşı iddia qaldırıb. Bildirilib ki, Qalstanyan iyulun 15-də Müqəddəs Anna kilsəsinin həyətində torəfdarları ilə görüşündə Paşinyanı qarşı iddia qaldırmışın əsaslarını qeyd edib. "Men şəxson bu şərəf (Paşinyanı deyir - red.) bağışlı məkmək prosesindən başlayacaq. Məlum olur ki, bu qalsatku dölləl parlamentdə mənə böhtən atır. Guya mən iyulun 12-də xüsusi olaraq tohlikosilik qüvvələrinə dəbiliqlərini çıxmışaq çağırıbmışam, sonra isə hərəkat istirakçılarına onları daş'a basmağı emr etmişəm. Bu bəhət və yalandır. Bu hiyləgər və qorxaq parlamentin tribunasından bəlli bir açıqlama verib. Biz indi Ermənistanda məhkəmə sisteminin işleyib-

isləmədiyini yoxlaysayaq", - deyə Qalstanyan bildirildi.

Erməni siyasi ekspert Akop Badalyan deyib ki, yepiskop Baqratın və ya hazırda ona rəhbərlik edən siyasi qru-

pusun əsas meşəsindən nə oldunu qiyəmtəndirmək çətin deyil. Məqsəd tobii ki, həkimiyətə qeyşliyidir, bu, başa düşülür. Bununla belə, han-

ısi vaxt və resurs imkanlarının nezərə alıbmış çok nisbindir:

"Menim qiyəmtəndirməmə görə, yepiskop Baqrat çox yaxşı başa düşür ki, hazırda Qondarın rejimini İrovana siğınan üzvəri Ermənistanda və vaxtlar bir qədər feallaşdır. Keçmiş qondarma rejimin funksionerlərindən Vahram

Balayan Ermonistan hakimiyətindən veziyətə nəzarəti ələ almağı isteyib. O qeyd edib ki, Ermənistanda çotin durumdadır və gec-tez Azərbaycanın şortları ilə razılaşmali olacaq.

Erməni şair Husik Aran iso deyib ki, ümidi son hərəkətədir. Əlavə edib ki, hərəkat mitinq şəklinde daha da aktivlişib, insanlar yeniden toplasılır, on azımdan ümidi var ki, bu, son deyil: "Çünki bəi gün, əslində, xalqımız üçün flakətli vəziyyətdir, indiki kimi heç vaxt bəi qədər ümidsiz olma-

mışq".

Həftələrdir revansıstıl kilsənin imkanlarından istifadə etməyə çalışırlar. Görünən odur ki, Ermənistanda daxili siyasi veziyət tədricən mürrəkkəbəşməyə doğru gedir. Bununla də ölkə sonu görünəməyən daxili siyasi böhranın qədəm qoyur.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Ruben Vardanyanla bağlı Qərbin PR maşını yenidən işə düşüb

Erməniyəsilli oliqarx, Qarabağ-daki separatçı rejimində "dövlət naziri" olmuş Ruben Vardanyanın həbsindən bir il ötməsi ilə əlaqədar ABŞ-də və Qarab-də ona işləyən PR maşını yenidən işə düşüb.

AZƏRTAC xəber verir ki, artıq uzun müddətdir Ruben Vardanyanla six əla-qələrə malik ABŞ-nin "Edelman" PR şirkəti onun azad olunmasını tələb edən kampaniyası aktiv şəkildə davam etdirərək yeni boyanat yayıb.

Azərbaycanın öten ilin sentyabrında həyata keçirdiyi lokal antiterror tədbirlərinin ardından torpaqlarımızda separatçılıqla məşğul olan erməniyəsilli oliqarx Ruben Vardanyanın həbsindən bir neçə ay sonra Qərbdə "Erməni məhbusları azad et" adlı petisiya başlandı. Əslində, petisiyanın adı erməni məhbusları ilə bağlı olsa da, əsan ideyasi Ruben Vardanyanın azadlığı nail olmayıdır. Kampaniyanın mülliifi illərdir Ermənistən üçün müxtəlif sepkili kampaniyalar həyata keçirir və Ruben Vardanyanla six əlaqələri olan ABŞ-nin "Edelman" PR şirkətidir.

Ruben Vardanyan 2022-ci ilə kimi Rusiya vətəndaşı, erməni lobbizminə pul ayıran milyarder kimi tanınır. O, 2022-ci il sentyabrın 1-də Rusiya vətəndaşlığından imtiyad edərək Qarabağa köçüb və burada qondarma rejimin "dövlət naziri" kimi fəaliyyət göstərməyə başlayıb. Daha sonra 2023-cü ilin sentyabrında Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları torəfindən həbi edilən Ruben Vardanyan Cinayət Məccəlesi-nin 214-1 (terrörçülər maliyyəsəndirilmə), 279.3 (qanunvericilik nozordu-tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupların yaradılmasında və fəaliyyətində iştirak etmə) və 318.1-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhidi-

ni qanunsuz olaraq keçmə) maddələri üzrə ittiham olunur.

Ruben Vardanyan Rusiyannı hərbi hava nəqliyyatında önemli rolə malik "Volq Dnepr" hava nəqliyyatı ilə daşınma şirkətin idarə heyətinin üzvü olduğunu üçün Ukraynanın sanksiya siyahısına daxil edilib və Ukrayna Moxfi Xidmət Orqanı torəfindən axtarılsadır. Lakin biznes planlarını münaqişə torəfərindən yaradılmışları üzərində quran bəzi böyük şirkətlər kimi "Edelman"ı da sadalanan faktlar maraqlandırır. Bu şirkətin 2015-ci ilə gedib çixır. Həmin il qondarma "erməni soyqırımı"nın 100 illiyi ilə bağlı dünən müxtəlif ölkələrində aktiv PR kampaniyalarının aparıldığı bir vaxtda şirkət Vəsiqətənə bənzər konfrans təşkil edir. O zaman tədbirin təşkilatçısı statusu hələ ki, yalnız moskvəli milyarder Rubin Vardanyan idi. Tədbirin təşkili üçün 250 min dollar vəsaitin xərcləndiyi bildirilir. Növbəti il "Edelman"ın Böyük Britaniya və İrlandiya üzrə baş direktoru Ed Uilyams "Avro-ra" mükafatının yaradılmasında sənəd-iştirakına dair qururla açıqlama verir. Mükafatın hemətisindən birinə yənə Rubin Vardanyan olmasına təsdiyi-

deyil. 2019-cu ilə iso "Edelman" Vardanyan və həyat yoldaşı Veronika Zonabend torəfəndən yaradılmış "Ermənistən inkişafı təşəbbüsü" fondu ilə oməkdaşlığı genişləndirir.

"Edelman" in abı bir səra qalmaqlarda da xatırlanır. Bu baxından 1970-1980-ci illərdə tütün şirkəti ilə çalşaraq sıqaretçəkməni məhdudlaşdırma siyasetinə qarşı çıxmışını, 90-ci illərdə "Microsoft"un maraqlar üçün çıxış etməsini yada salmaq olar. Həmçinin ABŞ-də özəl höbsxanaların reputasiyasını borpa etmək üçün gördüyü fəaliyyətlər, Cəmal Qasıqçı İstanbulda qoṭla yetirilən zamanı şirkətin Səudiyyə Ərəbistanın temiz çıxarmaq üçün bəi ilə PR kampaniyasına dair müqavilə imzalamasını və başqa faktları sadalamaq olar. Bu xidmətləri qarşılığında şirkətin ilə 10 milyon dollara yaxın pul qazandığı bildirilir. Bu rəqəm həm de erməni diasporunun Azərbaycana qarşı kampaniya aparmaq üçün ne qədər pul xərcləməyi göze alındığın sübutdur. Görünür odur ki, "Edelman" şirkəti Ermənistəninin statusuna qarşı təsəbbüs etmədən təcavüz etmək üçün var gücü ilə çalılaşır, erməni lobbizmi iso bu istiqamətə heç bir xərcən çəkinməyib.

Adı "Erməni məhbusları azad et" olan kampaniyamın sıytına nezər saldıqda, oslindo, mövzunun yalnız Rubin Vardanyanla bağlı olduğunu görmə münkündür. Lakin bir ilə yaxın aparılan PR kampaniyasına imza atanların sayının 7815 nofər olmasının ya kampaniyanın zoif aparıldığını, ya da böyük etimallı bütün rəqəmlərin, oslindo, simvolik olaraq rəqəmlərdən və heç bir halda heqiqi oks etdirmədiyini göstərir.

Kampaniya ilə əlaqədar sənədə ələmətində "Edelman" ilə yanşı, Fransanın "Havas" şirkətinin də adı qeyd olunub. Ölkə kimi Fransanın Ermənistən dəstəkləməsi ilə bağlı istoriyanın sənədindən sənəd qədəmliyən deyilse, "Havas" şirkətinin oməkdaşlarının bir hissəsinin erməniyəsilli ekspertlər olmasından ibarət olur. Rubin Vardanyanın 2015-ci ilə gedib çixır. Həmin il qondarma "erməni soyqırımı"nın 100 illiyi ilə bağlı dünən müxtəlif ölkələrində aktiv PR kampaniyalarının aparıldığı bir vaxtda şirkət Vəsiqətənə bənzər konfrans təşkil edir. O zaman tədbirin təşkilatçısı statusu hələ ki, yalnız moskvəli milyarder Rubin Vardanyan idi. Tədbirin təşkili üçün 250 min dollar vəsaitin xərcləndiyi bildirilir. Bu rəqəm həm de erməni diasporun Azərbaycana qarşı kampaniya aparmak üçün ne qədər pul xərcləməyi göze alındığın sübutdur. Görünür odur ki, "Edelman" şirkəti Ermənistəninin statusuna qarşı təsəbbüs etmədən təcavüz etmək üçün var gücü ilə çalılaşır, erməni lobbizmi iso bu istiqamətə heç bir xərcən çəkinməyib.

"Edelman" şirkətinin hərbi oməliyatlarda dəstək verdiyi üçün Ukraynada sanksiya siyahısında olan, Azərbaycana qarşı cinayət əməllərindən istirak etmiş şirkətin idarə heyətinin üzvü olduğunu idarət etmək üçün gördüyü fəaliyyətlər, Cəmal Qasıqçı İstanbulda qoṭla yetirilən zamanı şirkətin Səudiyyə Ərəbistanın temiz çıxarmaq üçün bəi ilə PR kampaniyasına dair müqavilə imzalamasını və başqa faktları sadalamaq olar. Bu xidmətləri qarşılığında şirkətin ilə 10 milyon dollara yaxın pul qazandığı bildirilir. Bu rəqəm həm de erməni diasporun Azərbaycana qarşı kampaniya aparmak üçün ne qədər pul xərcləməyi göze alındığın sübutdur. Görünür odur ki, "Edelman" şirkəti Ermənistəninin statusuna qarşı təsəbbüs etmədən təcavüz etmək üçün var gücü ilə çalılaşır, erməni lobbizmi iso bu istiqamətə heç bir xərcən çəkinməyib.

Yazida homçının Qarabağın tarixboyu istor Qarabağ xanlığı, istor Azərbaycan, həm de Ermənistən xalq üçün münasibətlərin normallaşdırılması üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Homçının Ermənistəninin baş naziri və BMT-nin regiondakı iki missiyası torəfəndən Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Məqalədə Azərbaycanın separatizmə və öz torpaqlarını işləməsi ilə qarşılıqlı rəhətliyən qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Həm də Ermənistən torpaqlarının normallaşdırılması üçün Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir.

Yazida homçının Qarabağın tarixboyu istor Qarabağ xanlığı, istor Azərbaycan, həm de Ermənistən xalq üçün münasibətlərin normallaşdırılması üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Homçının Ermənistəninin baş naziri və BMT-nin regiondakı iki missiyası torəfəndən Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Məqalədə Azərbaycanın separatizmə və öz torpaqlarını işləməsi ilə qarşılıqlı rəhətliyən qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Həm də Ermənistən torpaqlarının normallaşdırılması üçün Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir.

Meksika mətbuatında erməni yalanları ifşa olunub

Meksikanın geniş oxucu kütləsinə malik olan "El Universal" qəzeti "Ermənistənla Azərbaycan arasından cəxdan gözənlənilən sülh artıq yaxındır?" başlıqlı məqalədə dərc olunub.

Qəzetiñ fransızosilli və osason Azərbaycana qarşı qoṭrılı məvqeyi ilə seçilən müxbəti J.Meyer torəfəndən yaralılar, həm de Azərbaycan orazılırda etnik təmizləmə aparılması faktı göz öndən çəkilərək, Ermənistənla Azərbaycan arasında keçmiş münaqişənin tarixini unutmamaga və erməniləri "qurban" kimi qəlemlərə verməyə çağırış edilir.

AZƏRTAC Azərbaycanın Meksikadakı səfirliyinə istinadla xəber verir ki, yazida Azərbaycanın 30 il boyunca

yalnız 30 ildən sonra bərpa edib. Eleco da işgal dövründə ermənilər torəfəndən bu qoṭrılımələrə məhər qoyulmadığı üçün daha əvvəl sülh yolu ilə həll oluna bilələk münaqişənin bu zamana qədər uzandığı vurğulanır.

Yazida J.Meyerin osassız ittihamlarının böyük narəhatlıq doğurduğu və onun şəxsi fikirləri ilə oxucular yanlıtmadığı qeyd edilir. Homçının Ermənistəninin baş naziri və BMT-nin regiondakı iki missiyası torəfəndən Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir.

Yazida homçının Qarabağın tarixboyu istor Qarabağ xanlığı, istor Azərbaycan, həm de Ermənistən xalq üçün münasibətlərin normallaşdırılması üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Həm də Ermənistən torpaqlarının normallaşdırılması üçün Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir.

Yazida homçının Qarabağın tarixboyu istor Qarabağ xanlığı, istor Azərbaycan, həm de Ermənistən xalq üçün münasibətlərin normallaşdırılması üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir. Həm də Ermənistən torpaqlarının normallaşdırılması üçün Qarabağda her hansı "etnik təmizləmə"nin aparılmadığının bəyən edildiyi, Azərbaycan torəfəndən orada yaşayan ermənilər Azərbaycan vətəndaşlığı almaq üçün qurulmuş təşəbbüs etdirilir.

"Axmaq olma, Ermənistən"

"Arqumenti i fakti" qəzeti Ermənistənən Qərb "sevdası"na həsr olunmuş reportaj dərc edib

Kəçmiş SSRİ-nin və indiki Rusiya Federasiyasının ən nüfuzlu qəzetlərindən olan "Arqumenti i fakti" həftəliyində İrvana ezaam olunmuş müxbir Georgi Zotovun "Axmaq olma, Ermənistən" sərləvhəli yazısı dərc olunub. Məqalənin ictimai-siyasi əhəmiyyətini və doğrudğu rezonansı (oktyabrın 4-də top 10-luqda yer alıb) nəzərə alaraq onun kiçik ixtisarla tərcüməsinə oxşarılmışdır.

REGIONLAR

ADA təhsil bilicilərini Qazaxa topladı

Qazax Müəllimlər Seminariyasında (ADA Universitetinin Qazax Mərkəzində) "Təhsildə yeni çağırışlar: maarifçilik onası və sürət dövrü" mövzusunda bəyənləqlə konfrans keçirilmişdir.

Elm və Təhsil Nazirliyi, ADA Universiteti, Məktəbəqədor və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi, "T-Network" platforması və Təhsilin İnkişafı Fonduñun tərəfdəşliyi ilə keçirilən konfransda ADA Universitetinin Strategiya və İnkişaf üzrə prorektoru, Qazax Müəllimlər Seminariyası İdarə Heyətinin üzvü Vəfa Kazdal çıxış edərək diqqət qatdırılmışdır ki, elm və təhsil sahəsi texnoloji çevrilislərinin çağırışlarına cavab vermek üçün daim inkişaf edir: "Bu sabəbdən də müasir təhsildə öz xidmətləri və düşüncələri ilə seçilən mütəxəssislərin, təhsili ona aparan elm adamlarının, xüsusilə Dünya Təhsil Forumunun direktoru Dominik Savajın Qazaxda keçirilən bu tövirdə iştirakı böyük əhəmiyyət daşıyır". Vəfa Kazdal onu da eləvə etmişdir ki, maarifçilər vələrimizini işlə gedən ADA Universiteti golocunda dəha çox xarici təhsil ekspertini Qazax Müəllimlər Seminariyasına dəvət edəcək, onları tövridən yararlanacaqdır.

Konfransda Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Robert Babaşov qonaqları salamlayaraq keçirilən konfransın əhəmiyyətindən danışmış, və bir qrup müəllimlər təhsildəki somörəli fəaliyyətinə görə faxri formanla təltif etmişdir.

Sonra Dünya Təhsil Forumunun direktoru Dominik Savaj "Qlobal təhsildə mövcud olan platformalar, onların həll yolları" mövzusunda çıxış etmişdir. Süni intellektin təhsil sahəsində tətbiqinə toxunan məruzəçi qeyd etmişdir ki, təhsili integrasiyası qəfişləməz olub və süni intellekt müəllimlərin fəaliyyətini dəstekləmək yanaşı, şagirdlərin qiymətləndirilməsi işini də sərtləndirir.

Beyənləqlə Musiqi Şurasının rəhbəri, müsiqisünas Nigar Axundova çıxışında ümumi təhsil sistemində mödəniyyətin integrasiyasından bəhs etmiş, kulturologiya, müsiqisünaslıq və addıbıyatın cəmiyyətinin mödəni inkişafına tosirindən danışmışdır.

Qazax Müəllimlər Seminariyası İdarə Heyətinin üzvü Qalib Məmməd müəllimlik missiyasının əsas mahiyyətinə toxunaraq bu peşəni icra edənlərin missiya sahibləri olduğunu və onların yetişdirildikləri vətəndaşlarla nümunə göstərdiklərini vurgulmuşdur.

Sonra konfrans panel müzakirələrlə davam etmişdir. ADA Universitetinin Strategiya və İnstiutusal tədqiqatlar üzrə direktoru Abbas Abbasovun moderatorluğunu ilə baş tutan iclaslarında Təhsil İnstiutunun direktoru solahiyətlərini icra edən Elnur Əliyev, Təhsilin İnkişafı Fondu İdarə Heyətinin sadri Elnur Nasibov, Corc Vaşinqton Universitetinin program direktoru Sevinə Məmmədova, Xarici Diller və Mödəniyyət Departamentiñin direktoru Arzu Məmmədova və İnformasiya Texnologiyaları və Mühəndislik fakültəsinin baş müəllimi Orxan Kərimzadə müasir inkişaf dövründə təhsildəki çağırışlardan danışmışlar.

Konfransda "Bir Müəllimin Manifesti" təhsil proqramının 2023-cü il üzrə 21 məzununa diplomlar və Firudin Bəy Köçəri adına "Seminarist" nişanı təqdim edilmiş, Təhsil İnstiutunun aparıcı elmi işçisi Zəhra Muradovanın "Zülmətdə parlayan ziya" kitabının təqdimatı keçirilmişdir.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Qəbələdə sənaye məhsullarının 90 faizi qeyri-dövlət sektorunda istehsal olunur

Azərbaycanda həyata keçirilən əhal iqtisadi siyasetinə əsas prioritetləri bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafı, o cümlədən yeni iş yerlərinin açılması hesabına əhalinin möşğullüğünün təmin, müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların höcməni və keyfiyyətini artırmaqdır.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Üzümçülük və Şərabçı Elmi-Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşları tərəfindən Salyanda Aqrar Tolim Mərkəzinin əməkdaşları ilə birgə fermerlər üçün "İlim dayışmaları fonunda üzümün ekoloji stres amillərindən qorunması: Üzümde xlorozlar və onların aradan qaldırılması yolları" mövzusunda seminar keçirilib.

Seminarda əsas məqsəd bölgelərdə elmi-praktiki təsviyyələr eltiyi olan fermerlərin istehsal prosesi zamanı qarşılaşdığı problemlərin həllinə, höcmənin becmə texnolo-

giyalarının, mühafizə tədbirlərinin düzgün həyata keçirilməsini köməklik göstərməkdən ibarət olub.

Tədbirdə qeyd olunub ki, bu il rayonda yerləşən üzüm bağlarında kütləvi şəkildə xloroz halları müş-

Tütünçülük şimal-qərəb bölgəsinin əsas təsərrüfat sahalarından sayılır. Cəri il Oğuz, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən fermerləri bol məhsul yetişdiriblər. Hazırda plantasiyalarda bol məhsul var və hava şəraitinin olverişli keçməsindən istifadə edən tütünçülər yaş yarıpaqları toplayaraq qurutma kameralarına yerləşdirməklə möşğuldurlar.

Şəkinin təsərrüfatlarında tütün yığımıının qızığın çağdır. İndiyədək rayonda 3 min 256 ton quru tütün istehsal olunub. Qurudulmuş tütünün 2 min 712 tonu istehsalçılar tərəfindən todarık məntəqələrinə satılıb və hazırda proses davam edir. Bu barədə Şəki Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzindən (DAİM) məlumat verilib. DAİM-dən bildirilər ki, cəri mövşüm Şəkidə quru tütün istehsalının 4,2 min tona çat-

tacığı gözlənilir. "Hazırda rayonda 800-dək fermer tütünçüləklə möşğul olur. Bu il rayon təsərrüfatlarında 1601 hektar sahədə tütün ökilib. 2500-dən çox kənd sakini möşğulluğu tütünçülük hesabına təmin olunub. Şəkili fermerlər cəri mövşüm 1271 hektar sahədə "Virciniya botaniki", 330 hektardə yəri tütün sortları yetişdiriblər. Tütün ekini sahələri əvvəlki ilə mövşümə 134 hektar artıb", - deyə Şəki DAİM bitkiçilik sektorunun baş mütəxəssisi Sahib Abdulhəmidov eləvə edib.

Cumakondən olan fermer Həsən Səfərov bu il rayon üzrə hamidən çox - 180 hektarda tütün ökib. Şəkili fermer Elxan Hacıleyev cəri mövşüm 50, Coşğun Davudov 25 hektar sahədə tütün yetişdiriblər. Rayonda fəaliyyət

hidə edilib. Fermerlərin müraciəti əsasında ÜŞETİ-nin eməkdaşları rayon kəndlərində fermerlər üçün təvsiyə xarakterli təlimlər təşkil edilib. İnstiut tərəfindən hazırlanmış proqram və təvsiyə əsasında "üzümde meydana çıxan xlorozların, yaxud saralmaların müyyən edilməsi və meydana çıxan fasadların aradan qaldırılması üçün preventiv tədbirlər" uyğun olaraq sahəde praktiki olaraq meliorativ tədbirlər görülmüş və aqrokimyəvi maddələr tətbiq edilmişdir.

Bildirilib ki, üzümün vegetasiya dövründə ətraf mühit amillərindən baş veren dəyişkenliklər onun fenofazlarının gedisi şəhərətəmənliklərini tə-

sir edir, meydana çıxan ekoloji əsaslı stres amilləri üzümün həyatına təsirli olur. Xloroz xəstəliyi torpağın bitki olvərisi olmasından, maddələr mühəbbələrinin pozulmazlığı, torpaqda qida maddələrinin çatışmazlığı, yaxud da həddən artıq çoxluğlu, mineralşəmə və mikrobioloji proseslərin pozulmazlığı nəticəsində baş verir. Belə ki, torpaqda rütubətin az və ya həddən artıq çox olması, hava və torpaqda temperaturun az olması, köklərin müxtəlif təsirlərdən zədələnməsi, torpaq duzların çoxluğu, domirin isə olmasına və s. göstərmək olar.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Şəkidə quru tütün istehsalının 4,2 min tona çatacağı gözlənilir

göstərən tütün istehsalı və emali möntəqələrində, höcmənin şəxsi təsərrüfatlarda 327 tütünçülük kamerası var.

Xatırladaq ki, ötənlik mövşümədə şəkili

fermerlər 1467 hektardan 4147 ton quru tütün olda etmişlər.

Qurban MƏMMƏDOV,
"Azərbaycan"

"Poliqon" bu dəfə Tərtərdədir

Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Tərtər Olimpiya İdman Kompleksində "Poliqon" gənclərin hərbi-vətənpərvərlik döşərgəsi start götürür.

Məqsəd gənclər vətənpərvərlik, milli qırur və lyəqət ruhunu gücləndirmək, onları ordu sıralarında xidmətə hazırlamaq, həbelə mənəvi psixoloji və hərbi-fiziki hazırlanıq, eyni zamanda şanlı Zəfər tarixini töbülgət etmekdir.

Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müştəqim Məmmədov döşərgədə gənclərlə görüşüb. RİH başçısı gənclər Tərtər rayonu, onun infrastrukturunu, inkişaf programını, 44 günlük Vətən mühərbiyəsində ermənilərin yaşayış məntəqələrini atəş tutmasında nöticəsində rayonun infrastrukturuna, mülikli vətəndaşlara dəyərli ziyanlar, 12 körpölər evi-üşaq bağçasına, 16 ümumtəhsil müəssisəsinə, 10 tibb, 7 mədəniyyət müəssisəsinə, məscid və inzibati binalara, 83 coxmortoboli və 5344 fordi yaşayış evlərinə, 95 noqlıq yasətinə, 18 kənd təsərrüfatı texnikasına ziyan dəyib. Rayon ərazisində mühərbiyədən ziyan çokmış yaşayış və qeyri-yasayış sahələrinə işçilər tərəfindən sira, topoqrafı-

ya, mühəndis, komandir, köşfiyyat, atoş hazırlığı və digər hərbi təlimlər keçirilir. Döşərgədə Azərbaycan Xarici Dillər Universitetinin 48 gənci birincilik uğrunda mübarizə aparır.

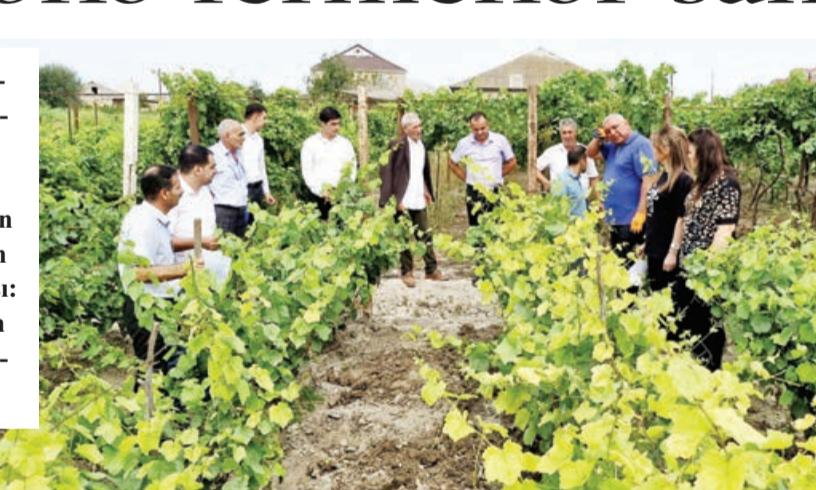
Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

FHN-in Sumqayıt Regional Mərkəzi təlim keçirib

Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Sumqayıt Regional Mərkəzi "Azərsun" Sonəye Parkı ərazisindəki Bakı Qida və Yağ Fabrikının istehsalat sahələrində "Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması" mövzusunda təlim keçirib.

Təlimin keçirilməsindən məqsəd münkim fövqəladə hallarla mübarizə, cümlədən istehsalat sahələrində qəzərlər zamanı xi-ləsetmə işlərinin aparılması üzrə xilasedicilərin bilik və bacarıqlarının artırılması, xi-ləsetmə qrup komandirlərinin hadisə zamanı effektiv idarəetmə vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi, hömçinini müəssisə eməkdaşlarına fövqəladə hallar zamanı davranışın qaydaları barədə müvafiq biliklərin verilməsi olub.

Təlim başa çatandan sonra nəticələrin təhlili aparılıb, müvafiq tapşırıqlar verilib.

gələcəkən şəhərətəmənliklərini təsirli olur. Xloroz xəstəliyi torpağın bitki olvərisi olmasından, maddələr mühəbbələrinin pozulmazlığı, torpaqda qida maddələrinin çatışmazlığı, yaxud da həddən artıq çoxluğlu, mineralşəmə və mikrobioloji proseslərin pozulmazlığı nəticəsində baş verir. Belə ki, torpaqda rütubətin az və ya ya həddən artıq çox olması, hava və torpaqda temperaturun az olması, köklərin müxtəlif təsirlərdən zədələnməsi, torpaq duzlarının çoxluğu, domirin isə olmasına və s. göstərmək olar.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

hədə edilir. Fermerlərin müraciəti əsasında ÜŞETİ-nin eməkdaşları rayon kəndlərində fermerlər üçün təvsiyə xarakterli təlimlər təşkil edilib. İnstiut tərəfindən hazırlanmış proqram və təvsiyə əsasında "üzümde meydana çıxan xlorozların, yaxud saralmaların müyyən edilməsi və meydana çıxan fasadların aradan qaldırılması üçün preventiv tədbirlər" uyğun olaraq sahəde praktiki olaraq meliorativ tədbirlər görülmüş və aqrokimyəvi maddələr tətbiq edilmişdir.

Bildirilib ki, üzümün vegetasiya dövründə ətraf mühit amillərindən baş veren dəyişkenliklər onun fenofazlarının gedisi şəhərətəmənliklərini tə-

təlimlərə təsirli olur. Xloroz xəstəliyi torpağın bitki olvərisi olmasından, maddələr mühəbbələrinin pozulmazlığı, torpaqda qida maddələrinin çatışmazlığı, yaxud da həddən artıq çoxluğlu, mineralşəmə və mikrobioloji proseslərin pozulmazlığı nəticəsində baş verir. Belə ki, torpaqda rütubətin az və ya ya həddən artıq çox olması, hava və torpaqda temperaturun az olması, köklərin müxtəlif təsirlərdən zədələnməsi, torpaq duzlarının çoxluğu, domirin isə olmasına və s. göstərmək olar.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Keçmişdən bu gənə

206 ilin bir günü

"Azərpoçt"un gərgin iş günündən reportaj

Oktyabrın 9-u onların peşə bayramıdır...

Gündə yuzlərlə məktubu, telegramı, bağışları... ünvanlarına çatdırılan...

Vətəndaşların onlara etibar etdikləri poçt bağışlarını zamanında və etibarlı şəkildə sahiblərinə yetişdirmək üçün soylo çəlşən - poçt işçilərinin...

Ela bayramın ərofəsində biz də yolumuzu hamının "mərkəzi poçt" kimi tanıdığı "Azərpoçt" MMC-nin 1 sayılı filialının AZ1000 indeksli poçt şöbəsindən saldıq.

Məktublarımızın, bağışlamalarımızın ünvanlarına çatdırılması prosesini həyata keçirən poçt işçilərinin bir iş günü ilə yaxından tanış olmaq üçün...

Sözügedən ünvanaya yetişsəndə gənə bir poçt işçisinin binanın qarşısındaki poçt qutusunu aqaracaq oradakı açıqlarını çıxardığını gördük. Düzü, bu proses marağımız sobə olduğunu görə dayanıb izləməyə başladıq. Axi çoxum elə düşüñürük ki, texnologiyanın inkişaf ediyi müasir

206 illik tarix

Oktyabrın 9-u dünyada poçt sahəsi işçilərinin peşə bayramı - Ümumdünya Poçt Günü kimi qeyd olunur. Bu gün Ümumdünya Poçt İttifaqının (ÜPI) XIV konqresinin qorarı ilə 1874-cü ilde İsvəçrinin paytaxtı Bern-də yaradılıb. Azərbaycanın 1993-cü ilə bu kuruma üzv qəbul olunması respublikamız poçt sahəsi üzrə fealiyyətinin genişlənməsine eləvə imkanlar yaradıb.

Azərbaycan poçtunun qədim tarixi var. 1818-ci ilin iyun ayının 1-də Azərbaycan orazisində ilk poçt rəhbəti yaradılıb. İlk poçt kontoru respublikanın ikinci böyük şəhəri sayılan Göcədo açıldı. Daha sonra Bakıda və Naxçıvanda poçt ekspedisiyaları təşkil edilib. Azərbaycanda poçtun dəmir yolu nəqliyyatı ilə daşınmasına 1883-cü il mayın 9-da Bakı-Tiflis, 1900-cü ildə isə Bakı-Dərbənd arasında başlanılıb.

Azərbaycanın ilk poçt markaları 1919-cu il oktyabrın 20-dən başlayaraq dövriyyəyə buraxılıb. İlk poçt

markaları Azərbaycan əsgərinə həsr olunub.

Məlumat verək ki, torpaqlarımız işğaldan azad edildən sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə poçt xidmətləri başlanılıb. Belə ki, 2020-ci ildə Hadrutda, daha sonra Cəcən Mərcanlıda poçt şöbəsi yaradılıb. 2022-ci ildə isə Zəngilan rayonunun Ağlı kəndində poçt xidmətlərinin təşkiləti təmİN olunub.

Həzirdə Xankəndi poçt filialının yaradılması, Şuşa, Laçın, Xocavənd və Əsgəran şəhərlərində poçt xidmətlərinin təşkil üçün işlər davam etdirilir.

Zəfər təbrikleri

1 sayılı filialın AZ1000 indeksli poçt şöbəsinin müdürü Görhər Qurbanova məlumat verdi ki, mərkəzi poçt şöbəsində shalya kommunal, maliyyə, ənənəvi poçt və digər xidmətlər göstərilir. 6 xidmət sahəsi olan poçt şöbəsində 54 işçi növbəli sistemdə çalışır. Burada gün ərzində toxminən 600-700 müraciət xidmət göstərilir.

Şöbə müdürünin sözlərinə görə, Azərbaycandan dünyamız əksər ölkə-

Məktublar qapalı, bağışlamalar açıq təhlükə verilir...

Məktublar şöbəsi poçtun on qaynar xidmət şöbələrindən biridir. Amma indi burada daha çox rosmi sonadlar məktub formasında göndərilir. Məsələn, hənsi dövlət qurumları, yaxud beynəlxalq universitetlərə telebelerin sonadlarını göndərilişini vəsaitləyir.

Əməliyyatçı Nigar Hüseynova söylədi ki, əvvəlki dövrə müqayisədə indi məktub xidməti o qədər aktiv

sayılır: "Cünki kommunikasiya vəsətləri dayışır. Çox insan bu gün bir-biri ilə məktub vasitəsilə ünsiyyət qurmur, dəha çox EMS-dən (Express Mail Service), yəni sərülü poçt xidmətimizdən yararlanır. Tutaq ki, votondaş yaxınlaşdırıb desə ki, istəmir məktubu, yaxud bağışlaması hansısa rayonumuza, ya da xarici ölkələrdən birinə bir həftəyə çatınsa, ona EMS-lə xidmət göstərə bilirik. Adıçəkilən xidmət sayəsində daha sərülü çatdırılma həyata keçirilir. Bu zaman xidmət haqqında artırmır olur".

N.Hüseynova dedi ki, məktublardan başqa bütün poçt göndərilişləri əməliyyatçılar tərəfindən bir-bir yoxlanılır: "Biz zərf veririk, votondaş yazdırıb məktubu ora qoyub bağlayır və üzərində məlumatları dəzü yazar. Məktubu bağlı halda qəbul edib vətənə yaxınlaşdırıb. Biz reportajımızı yekunlaşdırıqda, poçt işçiləri burada hələ axşam saat səkkizə qədər xidmət göstərəcəklər..."

Xidmət şöbəsində çalışan əməliyyatçı Fatima Abisova isə məlumat verdi ki, burada bağışlamalar votondaşlardan qəbul edilən və göndərilməsi işini həyata keçirir: "Bağışlamalar açıq şəkildə qəbul olunur. Əgər qapalıdırsa, mütləq açılır və qəbul zamanı yoxlanıandan keçirilir. İçərisində qadağan olunmuş malların

siyahısında olan - tez alışan madde, kəsici əsya, əfir, tez xarab olan qida və sair vəsət, onları xaric edirik və göndərişinə icazə vermirik. Mal-ları yaxşı qablaşdırırıq. Tez sinan əşyalar olan bağışlamaların üzərinə xəbərdarlıq blankları yepişdirilir ki, dəsinən zaman problem yaramasın".

Poçt şöbəsinin daimi müşərrisi fordi sahibkar Sahbaz Hüseynovun da malları elə yanımızda uzaq Amerikaya yola salınmaq üçün xüsusi diqqət qablaşdırıldı.

Cəbhədən gələn məktublar...

Poçta gələsən, poçtalonla görüşməyən?!..

El dili ilə desək, bunsuz reportajımız heç duzu olmazdı... Adəton, poçtalon peşəsində kişilər görəmişlər, amma bu peşəni şərflə daşıyan qadın poçtalonlarımız da az deyil.

Xidmət sahəsindəki məktubları paylayıb yenicə iş qayğıdan 56 yaşlı poçtalon Xalidə Hüseynova da bu şəxşəyə könlü vərənlərindər.

Xalidə xanım deyir ki, poçtalon işi çatdırıb və insanın böyük məsuliyyəti toləb edir: "Biz bütün məktub və teleqramların hamısını vaxtında sahiblərini çatdırımlıq. Yağış, qar, tufan, ya da 40 dərəcə isti əlsən, forq etməz, işimizi zamanında yerinə yetirməyə borcluyuyq".

O, gülmüşsəyərək oləvə edir ki, ilərəndən poçtalon kimi fəaliyyət göstərir, amma heç zaman Vətən mühərbiyi dövründə olduğu qədər peşəsi ilə qırur duymayıb: "Torpaqlarımızı işğaldən azad edən qohrəman döyüçlərimizdən gələn məktubları ailələrinə çatdırırdım. O anda mən də həmin ata-anaların, bacı-qardaşların, həyat yoldaşlarının, övladların xəbəxtölkilərinə paylaşır, sevinc gözyaşlarına qoşuluram..."

Ümumiyyətlə, "mərkəzi poçt"da həmsəbbət olduğumuz işçilərin hamisini birmənal olaraq, əsas məsuliyətlərinin müştərilərini məmən etmək olduğunu söylədilər.

Poçt işinən insanlara xidmət olduğunu diqqət, sober, on əsası sevgi tövə edtiyini vurğuladılar.

Ərtiq "Azərpoçt"da keçirdiyimiz dolu maraqlı bir iş gününün sonuna yaxınlaşırıq. Biz reportajımızı yekunlaşdırıqda, poçt işçiləri burada hələ axşam saat səkkizə qədər xidmət göstərəcəklər...

Gələn məktubları, teleqramları, bağışlamalar vaxtında sahiblərinə çatdırmaq üçün...

**Yasəmən MUSAYEVA,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərpoçt"**

Astanada keçirilən beynəlxalq tədbirdə Azərbaycanın tolerantlıq modeli təqdim olunur

"Azərbaycan cəməliyət və çoxkonfessiyalı cəmiyyət quruluşu ilə fərqlənən, müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin birləşdikdə yaşadığı və bu sabəbdən dünən yənənuma olub ilə biləcək bir dövlətdir".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a Qazaxistannı paytaxt Astanada keçirilən Dünya və Əmənovi Dinlər Liderləri Qurultayı Katılıyım XXII iclasında iştirak edən Qaçqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazalar Şurasının üzvü Ceyhun Rüstəmov söyleyib.

"Bu, əsrlərdir davam edir və gələcəkdə da davam edəcək. Azərbaycandıq dillərərə münasibətlər dünyaya yənənumedir və ölkəmiz bu baxımdan unikal bir dövlətdir," - deyə C.Rüstəmov vurgulayıb.

Onun sözlerinə görə, belə bir tədbirdə Azərbaycanın təmsil olunması heqiqətən böyük əhəmiyyət kəsb edir.

"Oktyabrın 9-da plenar iclasda çıxış edəcək. Orada Azərbaycanın niyəmənvi bir dövlət olduğunu, dillər arasında münasibətlərin və tolerantlığın ölkəmiz üçün prioritet olduğunu vurğulayacaq. Azərbaycanda tarixən bu döyərlər qardaşlıq zəminində formalıb və inkişaf edib. Bu baxımdan Azərbaycanın üstünlüklerini qeyd edəcəyik", - deyə C.Rüstəmov bildirib.

O, Qazaxistannı Azərbaycan üçün qardaş dövlət olduğunu diqqət qatdırıraq eləvə edib: "Müstəqilliyimizi əldə etdikdən sonra Qazaxistanda çox yaxşı münasibətlərimiz qurulur. Sovet dövründə və çar Rusiyası zamanında yaşanın insanların, xalqların - həm Qazax, həm də Azərbaycan xalqının bədvrəldə dini və milli döyərləri qismən zədələnmişdi. Bu səbəbdən xalqlar arasında o qədər yaxnılıq yox idi. Yalnız keçmiş SSRİ-nin müyyənənələrdirdiyi sərhədlər çərçivəsində xalqlar arasında bəzi yaxnılıqlar mövcud idi. Lakin türkərlər olsun ki, son 30 ilde müstəqillik əldə etdikdən sonra tezək Qazaxistala deyil, həmçinin Özbəkistan, Türkmenistan, Qırğızistan, Türkiyə və digər türkəlli dövlətlərə sıx və gözəl münasibətlər qurulur. Həm dini, həm diplomatik, həm də siyasi sahədə münasibətlərimiz getdikcə inkişaf edir".

Naxçıvanda xarici tədqiqatçıların iştirakı ilə arxeoloji kəşfiyyat işləri aparılır

Rusiya Elmlər Akademiyası Sibir Bölüməsinin Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix elmləri doktoru Anton Aleksandroviç Anoykin, Dağıstan Federal Araşdırma Mərkəzinin Geologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru İdris Abdulbutayeviç İdrisov, AMEA-nın Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Azad Zeynalov və tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Bohlul İbrahimli Paleolit dövrü abidələrinin aşkar olunması və tədqiqi məqsədilə Naxçıvana gəliblər.

AMEA Naxçıvan Bölüməsinin Mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, qonaqlar bələdliyinən sədri, akademik İsmayıllı Hacıyev-İo görüb illər. Görüş zamanı Qazma mağarası və ətraf ərazilərde həyata keçirilən nəzərdə tutulan arxeoloji kəşfiyyat işlərindən maraqlı bir iş gününün sonuna yaxınlaşırıq. Biz reportajımızı yekunlaşdırıqda, poçt işçiləri burada hələ axşam saat səkkizə qədər xidmət göstərəcəklər...

Son qonaqlar Arxeologiya və Etnoqrafiya Muzeyində arxeoloji tapıntıları barədə məlumat alıblar.

Paleolit dövrü üzrə mütəxəssis Azad Zeynalov göründən sonra üzvü olub beynəlxalq ekspedisiyanın ümumi fealiyyəti barədə açıqlama verib.

Alim bildirib ki, Azərbaycan və rus alimlərinin birgə iştirakı ilə Xəzərətrafta ölkələrdə Paleolit abidələrinin tədqiqi məqsədilə beynəlxalq layihə həyata keçirilir. Layihə iştirakçıları 2005-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda araşdırma aparırlar. Müyyən fasılədən sonra həmin tədqiqatlar yenidən davam edirilir.

"Ekspedisiya 2021-2023-cü illərdə Qazaxistana, Dağıstan və Azərbaycanda Qədim dəvər abidələrini araşdırır. 2022-ci ildə ekspedisiya üzvlərinin Qazma mağarasından xüsuslu qaydalarla laboratoriyanın analiz olunub. Hololik Qazma mağarası Naxçıvanda bu günədək aşkar olunmuş yeganə Paleolit abidəsidir. Abidənin qədimliyi və Naxçıvannın əlverişli coğrafi mövqeyi bölgədə həmin dövərə aid başqa abidələrinə dələlənənən inam yaradır. Xüsusiye mağara tripli məskənlərdən təşkil olunmuşdur. Arxeoloqlar tətbiq etdiyi metodlara əsasən Naxçıvanda qədimliklərinə yəni abide aşkarlanması Azərbaycan, eləcə də dünya arxeologiya elmi üçün müümil irolılılığı olar", - deyə Azad Zeynalov eləvə edib.

